

POINT OF VIEW INTERNATIONAL

Nyhed - Tilmeld dig POV's Ugebrev her

Bjarke Larsen ▼

26/02-2018 | [f](#) [t](#) [in](#)

Terror æder sjæle op

BOGANMELDELSE – Velmenende ny bog om terrorens ofre fra Helle Merete Brix flytter ikke rigtig noget – vi lærer ikke rigtig noget nyt ud over det mest åbenlyse: at terrorhandlingerne præger de overlevende for resten af livet, og at der er mange måder at reagere og bearbejde oplevelserne på. Desværre, for debatten om de mange måder, terror og frygten for terror påvirker ikke bare de mennesker, der oplever og overlever terror, men også alle os andre, er en af de vigtigste i disse år, skriver Bjarke Larsen.

”Angst æder sjæle op”, hedder en af den tyske filminstruktør Rainer Werner Fassbinders vigtigste film.

Det samme gør terror og frygten for terror i disse år, hvor vi alle er ofre for terror. Nogle selvfølgelig mere end andre. Meget, meget mere, men de mange blodige terrorangreb, der har været i Danmark og de lande, vi føler os tættest på, påvirker os som individer ligesom det påvirker samfundet. Det samme gør truslerne om terror og frygten for at komme til at udsætte andre for en risiko for at blive offer for terror.

Det mest åbenlyse eksempel er selvfølgelig, at det i disse år – og så langt ud i fremtiden, vi kan se – er forbundet med livsfare at lave satire om verdens næststørste og samtidig mest intolerante religion: islam.

Det er selvfølgelig helt uacceptabelt ud fra ethvert demokrati- og ytringsfrihedsperspektiv. Jeg er imidlertid heller ikke i tvivl om, at denne intolerance samtidig er med til at øge modviljen mod såvel religionen såvel som muslimer i almindelighed og dermed skade den nødvendige integration.

Alt for meget af stoffet består af løsrevne citater og sammenskrevne uddrag fra bøger, avisartikler og andre offentlige dokumenter. Der er ingen forsøg på en større perspektivering, og bogen efterlader derfor én med noget tom fornemmelse.

Men også på mange andre områder er frygten for terror samfundets og individernes sjæle:

De fleste er lidt mere årvågne, hvis de står på en tætpakket perron på Nørreport Station – i hvert fald er det tydeligt at opleve, hvordan alle farer sammen og øjeblikkelig kigger rundt, hvis der kommer en uventet, høj lyd, mens man står der.

På samme måde må visse arrangementer flyttes, måske helt opgives – eller omgives med betydelige og omfattende sikkerhedsforanstaltninger. Læg hertil f.eks. de stadig større og mere tidskrævende sikkerhedsprocedurer i lufthavne og på offentlige pladser og den enorme overvågning, vi alle udsættes for, hvor ufatteligt mange oplysninger om den enkelte borger registres og gemmes i årevis.

Ofre på mange niveauer

De hårdest ramte terrorofre er selvfølgelig de, der helt konkret har overlevet at være et sted, hvor der foregik terror. F.eks. som deltagere ved debatarrangementet i Krudttønden, ved festen i den jødiske synagoge eller som koncertgænger den aften på spillestedet Bataclan i Paris.

I næste række kommer familie og venner til de overlevende, redningsfolk, betjente og hospitalspersonale, der arbejder med at hjælpe ofrene.

I tredje række rammer terroren og frygten for terroren de mennesker, der i kraft af deres arbejde skal beslutte, om de tør udgive en bestemt bog, trykke en bestemt tekst, offentliggøre en tegning eller afholde et arrangement – hvis konsekvensen er, at de selv, deres nærmeste eller deres ansatte dermed pludselig bliver til højrisikomål, der måske skal tilbringe de næste mange år eller resten af livet med livvagter.

Endelig er der ”alle andre” og samfundet som sådan, der som før nævnt også påvirkes. Både på små, subtile og måske umærkelige måder, der imidlertid samlet set kan blive til store ændringer, og på de mere åbenlyse.

Selv hører jeg til i tredje række: Som forlægger, journalist og aktiv deltager i den offentlige debat har jeg i flere omgange været med til at udgive bøger og afholde arrangementer, hvor PET har været tæt inde over, og hvor det har været regulært rystende at opleve f.eks. det enorme sikkerhedsopbud, der omgiver en person som svenske Lars Vilks (ham med rundkørselshunden med et Muhammed-hoved), selv om han skulle deltage i et privat arrangement, som maksimalt 20 mennesker havde kendskab til.

Den slags afføder både de helt dybe, eksistentielle samtaler med sin partner om meningen med livet og hvad det er værd at kæmpe for – som en række helt lavpraktiske spørgsmål. Hvordan udstyrer man f.eks. en bog med ISBN-nummer, så den kan læses ind i et kasseapparat, hvis forlagets navn skal være hemmeligt – og er det lovligt?

Fokus på de umiddelbare ofre

I den nye bog ”Blandt kolibrier og kalasjnikovover. Om terrorens ofre” fokuserer forfatteren, Helle Merete Brix, næsten udelukkende på de umiddelbare ofre – eller overlevende, som hun også kalder dem – fra terrorangreb i Norge, Frankrig og Danmark.

Hun er selv en sådan overlever, idet hun var arrangør af det debatmøde i Krudttønden, hvor Finn Nørgaard blev dræbt, men hvor førnævnte Lars Vilks var terroristens mål. Frankrigs ambassadør i Danmark, François Zimeray, der også var til stede under angrebet på Krudttønden, har skrevet bogens forord.

De mange korte kapitler kommer imidlertid ikke i dybden med emnet, og vi lærer ikke rigtig noget nyt ud over det mest åbenlyse: at terrorhandlingerne præger de overlevende for resten af livet, og at der er mange måder at reagere og bearbejde oplevelserne på

Bogen er en spraglet buket af interviews, korte reflekterende tekster og uddrag fra bøger og avisartikler om emnet. Det er svært ikke at have sympati med bogens hensigt og formål, men det er desværre ikke noget vellykket resultat, der er kommet ud af anstrengelserne.

De mange korte kapitler kommer ikke i dybden med emnet, og vi lærer ikke rigtig noget nyt ud over det mest åbenlyse: at terrorhandlingerne præger de overlevende for resten af livet, og at der er mange måder at reagere og bearbejde oplevelserne på. Alt for meget af stoffet består af løsrevne citater og sammenskrevne uddrag fra bøger, avisartikler og andre offentlige dokumenter. Der er ingen forsøg på en større perspektivering, og bogen efterlader derfor én med noget tom fornemmelse.

Desværre, for debatten om de mange måder, terror og frygten for terror påvirker ikke bare de mennesker, der oplever og overlever terror, men også alle os andre er en af de vigtigste i disse år.

Helle Merete Brix: "Blandt kolibrier og kalasjnikover. Om terrorens ofre". 376 sider. 249 kr., Forlaget Dreamlitt. Udkom 14 februar 2018

Kategorier

Featured

Kultur og Medier

Tags: [Bjarke Larsen](#), [Boganmeldelse](#), [Helle Merete Brix](#), [Terror](#)